

DOŚWIADCZYĆ SIĘ (30) *vb pf*

doświadczyć się (22), **doświadszyć się** (5), **doświaczzyć się** (2); doświadczyć się *OpecŻyw*, *SeklKat* (2), *RejKup*, *MurzHist*, *UstawPraw*, *KwiatKsiąż*, *Mącz* (3), *RejPosWiecz*², *CzechRozm* (3), *ModrzBaz*, *GostGosp* (2); doświadszyć się *GliczKsiąż*, *RejZwierc* (2); doświaczzyć się *LibLeg*, *Calep*; doświadczyć się : doświadszyć się *RejPos* (3 : 2), *RejPosWiecz*³ (3 : 1).

się (6), sie (24).

-dcz- (18), -dsz- (6), -tcz- (4), -cz- (2).

o *jasne*; -a- (16), -ã- (8); -a- *OpecŻyw*, *UstPraw*, *Mącz* (3), *RejPosWiecz*², *RejZwierc* (2), *ModrzBaz*; -ã- *MurzHist*, *GliczKsiąż*, *GostGosp* (2); -a- : -ã- *RejPos* (3 : 1), *RejPosWiecz*³ (2 : 2), *CzechRozm* (2 : 1).

inf doświadczyć (6). \diamond *fut* 2 sg doświadczysz się (1). \diamond 1 pl doświadczymy się (1). \diamond *praet* 1 sg m doświadczyłem się, -m się doświadczył (2). \diamond 3 sg m doświadczył się (2). \diamond 1 pl m pers -chmy się doświadczyli (1). \diamond *imp* 2 sg doświadcź się (2) *RejPos*, *CzechRozm*, doświadczy się (1) *OpecŻyw*; -ã- (1) *RejPos*, -a- (1) *CzechRozm*. \diamond 3 sg niechaj się doświadczy (1). \diamond *con* 2 sg m byś się doświadczył (1). \diamond 3 sg m by się doświadczył (3), by się doświadczeł (1); -ył *RejKup*, *RejPos* (2), -(e)ł *LibLeg*. *f* by się doświadczyła (1). \diamond 1 pl m pers by(s)my się doświadczyli (1). \diamond *impers fut* doświadczy się (1). \diamond *praet* doświadczone się (1), doświadczyło się (1). \diamond *con* by się doświadczone (1). \diamond *part praet act* doświadczywszy się (2).

Sł stp notuje s.v. doświadczyć, *Cn brak*, *Linde XVII – XIX w.*

1. *Poddać siebie probie, zbadać skontrolować siebie; roztrząsnąć swoje sumienie (w funkcji strony zwrotnej)* (14) : *SeklKat* X4v; *RejKup* m6v; Iáko fie ma człowiek doświadczyć. *RejPos* 90 marg, 90, 159; *RejPosWiecz*² 95.

doświadczyć się w czym (5): też Páweł s. dołożył/ áby fie pewnie káždy doświadczył w mocney wierze íwoiey *RejPos* 235; *RejPosWiecz*³ 96; Tákże też Potym y w miłości fie doświadcź: ktorás też powinien Chriřtułowi *CzechRozm* 209v, 209v, 268v.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: w tym (1); jeśli (2), co (1)] (3): Tu pirwéy fie doświadczy tzo będzieś mogł na potym cirpietz. *OpecŻyw* [192]v; małz fie też w tym doświadczyć/ ieśli chcelz [...] tego íwego złego żywotá/ y tych okrutnych grzechow/ przełtác *RejPosWiecz*³ 98v, 98.

2. *Przekonać się, upewnić się o czymś; stwierdzić, zaobserwować jakiś stan rzeczy; zorientować się w czym, uświadomić sobie coś; przez doświadczenie nabyć wiedzy, znajomości czegoś; expertiri, explorare* *Mącz* (13) : *Mącz* 169c; Nie wierz temu brácie miły/ Wízákechmy fie doświadczyli *RejZwierc* 233v; *GostGosp* 162; *Calep* 393a.

doświadczyć się czego (4): *SeklKat* X3; *MurzHist* L; *GliczKsiąż* C8v; yżebyfmy fie káżdey bronie doświadczyli *KwiatKsiąż* O2.

Ze zdaniem dopełnieniowym [jeśli (1), żeby (1)] (3): *LibLeg* 9/54; Ná kogoby się pewnemi znáki doświadczone [Qui [...] certis argumentis compertus fuerit]/ żeby kogo ze złości/ ábo vmysłem záfzkodzenia ofkárzył/ niechayby był karan. *ModrzBaz* 21; *GostGosp* 62.

Zwrot: »doświadczyć się sam przez się« (1): Re ipsa expertus sum, Skoźtowałem tego vczinkiem/ albo doświadcziłem sie sam przez się albo rzeczą łamą. *Mqcz* 353b.

Szereg: »obaczyć albo doświadczyć się« (1): Druga tedy rzecz w ktorey sie obaczyc albo doświadczyć mamy/ ielt Miłofierdzye Páńfkie. *RejPosWiecz*³ 98.

3. *Być a. zostać udowodnionym (w funkcji strony biernej) (3)*: Vrządniki/ ktorzy iefliby byli Práwem zwyciężeni/ iżby sie rzecz doświadczyła/ tedy też 14 grzywien máią być kárani *UstPraw* A2v; Neque certum inveniri poterat, Niemogło sie nic pewnego naleść/ doświadczyć. *Mqcz* 482d; *RejZwierc* 186.

Synonimy: 1. *doznać się*; 2. *wy badać, wyszperować, wywiedzieć się.*

Formacje pochodne cf **ŚWIADCZYĆ SIĘ**.

Cf **DOŚWIADCZENIE SIĘ**